

HRVATSKI SABOR

Odbor za zaštitu okoliša i prirode

KLASA: 022-03/23-01/51

URBROJ: 6521-29-23 -

Zagreb, 24. svibnja 2023.

REPUBLIKA HRVATSKA
65 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6

Primljeno:	26-05-2023
Klasifikacijska oznaka:	022-03/23-01/51
Uredbeni broj:	6521-29-23-02
Trg. red.	6521-31
F. i Vrij.	- -

D.E.U. br. 22 / 0 1 6

ODBOR ZA EUROPSKE POSLOVE

g. Domagoj Hajduković, predsjednik

Predmet: Mišljenje o Stajalištu Republike Hrvatske o Prijedlogu uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o održivoj upotrebi sredstava za zaštitu bilja i izmjeni Uredbe (EU) 2021/2115 COM (2022) 305, D.E.U. br. 22/016

Odbor za zaštitu okoliša i prirode Hrvatskoga sabora razmotrio je, na 46. sjednici održanoj 24. svibnja 2023. godine Stajalište Republike Hrvatske o Prijedlogu uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o održivoj upotrebi sredstava za zaštitu bilja i izmjeni Uredbe (EU) 2021/2115 COM (2022) 305, koje je Odboru za zaštitu okoliša i prirode sukladno članku 154. stavku 1. Poslovnika Hrvatskoga sabora dostavio Odbor za europske poslove, aktom od 14. travnja 2023. godine.

Stajalište Republike Hrvatske o ovom Prijedlogu uredbe usvojila je Koordinacija za unutarnju i vanjsku politiku Vlade Republike Hrvatske Zaključkom KLASA: 022-03/23-07/124, URBROJ: 50301-21/22-23-2 na sjednici održanoj 28. ožujka 2023. godine.

Stajalište Republike Hrvatske obrazložio je državni tajnik Ministarstva poljoprivrede.

Prijedlog Uredbe usmjeren je na četiri cilja. Prvi cilj je smanjiti upotrebu kemijskih pesticida i rizika od njih, posebno onih koji sadržavaju opasnije aktivne tvari; povećati primjenu i provedbu integrirane zaštite bilja te povećati upotrebu manje opasnih i nekemijskih alternativa kemijskim pesticidima za suzbijanje štetnih organizama. Drugi je cilj poboljšati dostupnost podataka dobivenih praćenjem, među ostalim primjene, upotrebe i rizika od pesticida te zdravlja i okoliša. Time će se osigurati bolji okvir za mjerenje napretka. Treći je cilj poboljšati provedbu, primjenu i izvršavanje pravnih odredaba u svim državama članicama kako bi se poboljšala djelotvornost i učinkovitost politike. Četvrti je cilj promicati uvođenje novih tehnologija, kao što je precizna poljoprivreda u kojoj se iskorištavaju podaci i usluge povezani sa svemirom (uključujući geoprostorne tehnike određivanja lokacije) kako bi se smanjila ukupna upotreba pesticida i rizik od njih.

RH pozdravlja prijedlog EK čiji je cilj smanjivanje rizika i učinaka pesticida na razini EU-a na zdravlje ljudi i okoliš. RH smatra kako je potrebno provesti nadopunu procjene učinaka s dodatnim podacima o određenim pitanjima kako bi se omogućilo donošenje ključnih odluka. To se posebice odnosi na pitanje utjecaja nacrtane uredbe na proizvodnju hrane u Europskoj uniji, povećanu ovisnost o uvozu hrane, smanjenje otpornosti EU na krizne događaje koji prekidaju opskrbe lance (rat u Ukrajini, pandemija COVID-19, teške suše i dr.), utjecaj zabrane uporabe sredstava za zaštitu bilja u osjetljivim područjima uzimajući u obzir Strateški plan ZPP-a 2023.-2027., učinke ograničavanja uporabe sredstava za zaštitu bilja koja se smatraju opasnijim u nedostatku učinkovitih alternativa, socijalne i gospodarske učinke administrativnog opterećenja nametnutog poljoprivrednicima i drugim korisnicima sredstava za zaštitu bilja te specifičnosti država članica i različite izazove s kojima se suočavaju. RH smatra da je potrebno uzeti u obzir učinak promjena u proizvodnji i strukturi proizvodnje pojedinih poljoprivrednih kultura kao što su u RH šećerna repa i uljana repica. Površine pod ovim kulturama se smanjuju ili se čak u potpunosti napušta uzgoj radi nepostojanja alternativnih rješenja za suzbijanje štetnika i bolesti. U današnjim okolnostima proizvodnja hrane je pod velikim pritiskom vanjskih čimbenika i neizvjesnosti do iznalaženja rješenja i održivih modela zaštite te se mogu očekivati dodatni financijski troškovi poljoprivrednih proizvođača s posljedičnim daljnjim povećanjem cijena hrane za krajnje potrošače.

RH pozdravlja činjenicu da se prilikom određivanja nacionalnih ciljeva smanjenja uporabe kemijskih sredstava u obzir uzmu specifičnosti i dosadašnji naponi država članica kod korištenja pesticida. Nadalje, RH se zalaže za razmatranje novih predloženih metodologija i preispitivanja faktora ponderiranja koji bi se trebao temeljiti na znanstvenim osnovama, uz mogućnost da se državama članicama omogući smanjenje prema stvarnoj potrošnji pesticida u odnosu na prosječnu potrošnju razini EU. RH predlaže da se u budućim raspravama o metodologiji izračuna u obzir uzmu sljedeći parametri: trenutna razina potrošnje kemijskih pesticida; povijesni napredak pojedine države u stručnom i transparentno odabranom povijesnom razdoblju; razlike u agro-ekološkim uvjetima između država članica (zone Jug, Sjever, Centralna Europa); stručno opravdane polazne vrijednosti koje će se koristiti u kalkulaciji, poput definicije površina (poljoprivredno zemljište, šumsko zemljište, nepoljoprivredne površine); udio ekološke poljoprivrede; utjecaj drugih legislativnih okvira na dostupnost sredstava za zaštitu bilja te znanstveni parametri procjene rizika na temelju kojih bi se odredili faktori ponderiranja.

RH smatra da bi se Uredbom trebala propisati ispravna zajednička metodologija za izračun (ili barem zajednička metodologija za pojedinu skupinu država članica ovisno o agro-ekološkim uvjetima), temeljem koje bi Europska komisija izračunala njihov napredak te ih usporedila sa prosjekom EU-a. Na temelju tog podatka bi se odredio nacionalni cilj smanjenja uporabe pesticida za svaku državu članicu. Kvantitativni nacionalni ciljevi smanjenja uporabe pesticida naveli bi se u sklopu Nacionalnog akcijskog plana za postizanje održive uporabe pesticida (NAP).

RH smatra kako obvezu revidiranja NAP-a treba propisati na razdoblje od 5 godine (umjesto predložene 3 godine), a u slučaju potrebe izmjena NAP-a se može odraditi i ranije. Obvezni sadržaj NAP-a kako je sada propisan predstavljati će preveliko administrativno opterećenje, jer se propisuje evidentiranje i prikupljanje prevelikog broja podataka koji se do sada nisu prikupljali.

RH podržava sustav Integrirane zaštite bilja (IPM) koji predstavlja suvremen i optimalan pristup zaštiti bilja od štetnih organizama. Međutim, sa stručne strane, u Prijedlogu uredbe smatra suvišnim detaljnije propisivati evidencije koje profesionalni korisnici moraju voditi o metodama obuhvaćenim integriranom zaštitom bilja, kao što je to navedeno u članku 13. RH podržava da države članice moraju uspostaviti učinkovita i provediva pravila za pojedine kulture, a svaka država članica donosi pravila za pojedine kulture prilagođena klimatskim i agronomskim uvjetima u regijama u kojima se pojedine kulture uzgajaju, no međutim obavezu preispitivanja propisanih metoda svake godine smatra prevelikim administrativnim opterećenjem. Stav je RH da je preispitivanje propisanih metoda opravdano, ako se ono zasniva na dužem vremenskom periodu u kojem se metode provode (tri do pet godina).

S obzirom da je mogućnost korištenja financijskih sredstava predviđenih kroz nacionalne ZPP Strateške planove ograničena, RH navodi da je potrebno razmotriti mogućnost aktivacije drugih odgovarajućih financijskih instrumenata. Također, sredstva koja će biti namijenjena poljoprivrednicima kako bi ispunili zahtjeve temeljem ovog Prijedloga uredbe moraju biti dodatno osigurana i dodijeljena državama, a ne prenamijenjena iz dodijeljenih sredstava.

RH ističe da je potrebno potaknuti mogućnosti prelaska na alternativne, održivije načine zaštite bilja pri čemu treba osigurati njihovu adekvatnu dostupnost. Neophodno je na EU razini pojednostaviti, ubrzati i olakšati postupak registracije alternativnih sredstava za zaštitu bilja radi bržeg stavljanja na tržište sredstava za zaštitu bilja koji sadrže biološki aktivne tvari, za što je predviđena i financijska pomoć državama članicama kroz Jedinostveni tržišni program.

Ujedno je RH iznijela stavove i prijedloge vezano za članak 3., 8., 24., Poglavlje VII: (članci 25.-28.), članak 26., 28. i 31.

Odbor je upoznat da je Ministarstvo poljoprivrede osnovalo Savjet za održivu uporabu pesticida u koje su uključeni predstavnici znanstvene zajednice, poljoprivrednici te sve zainteresirane strane kako bi se dijalogom definirali stavovi RH vezano uz ovo Stajalište RH kao i sve buduće aktivnosti po pitanju ove Uredbe.

Nakon uvodnog obrazloženja u raspravi na Odboru postavljeno je pitanje je li na razini RH urađena procjena učinaka na pojedine poljoprivredne sektore ukoliko se ova Uredba usvoji u predloženom obliku te je li izrađen plan smanjenja uporabe pesticida po sektorima (načini i

vremenska dinamika), a s ciljem postizanja značajnijih smanjenja njihove uporabe. Istaknuto je da je za donošenje odluka o ukidanju pojedinih sredstava za zaštitu bilja ključno imati prethodne procjene utjecaja na proizvodnju hrane. Državni tajnik Ministarstva poljoprivrede istaknuo je da je RH u proteklom razdoblju napravila značajnije iskorake te je od 90-tih smanjila za 41% uporabu sredstava za zaštitu bilja. Vezano uz plan smanjenja pojasnio je kako ga RH u ovom trenutku nema budući da metodologija izračuna i pristupa ovom problemu još nije usklađena na razini EU te će RH u dogledno vrijeme imati izrađene procjene učinaka.

Nakon provedene rasprave Odbor za zaštitu okoliša i prirode Hrvatskoga sabora, sukladno članku 152. stavku 2. Poslovnika Hrvatskoga sabora, većinom glasova (9 glasova „za“ i 1 glas „suzdržan“) je utvrdio sljedeće:

MIŠLJENJE

Odbor podržava Stajalište Republike Hrvatske o Prijedlogu uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o održivoj upotrebi sredstava za zaštitu bilja i izmjeni Uredbe (EU) 2021/2115 COM (2022) 305

Za izvjestitelja na sjednici Odbora za europske poslove određena je Sandra Benčić, predsjednica Odbora.

PREDSJEDNICA ODBORA

Sandra Benčić

